

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НАУКИ, ОСВІТИ І
СУСПІЛЬСТВА В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF SCIENCE, EDUCATION
AND SOCIETY IN THE CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION

Збірник тез доповідей
Book of abstracts

Частина 1
Part 1

31 жовтня 2024 р.
October 31, 2024

м. Ізмаїл, Україна
Izmail, Ukraine

**МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE**

**ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НАУКИ, ОСВІТИ І
СУСПІЛЬСТВА В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ**

**PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF SCIENCE, EDUCATION
AND SOCIETY IN THE CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION**

**Збірник тез доповідей
Book of abstracts**

**Частина 1
Part 1**

**31 жовтня 2024 р.
October 31, 2024**

**м. Ізмаїл, Україна
Izmail, Ukraine**

УДК 37:082.2(06)

Перспективи розвитку науки, освіти і суспільства в контексті євроінтеграції:
збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Ізмаїл,
31 жовтня 2024 р.): у 2 ч. Ізмаїл: ЦФЕНД, 2024. Ч. 1. 63 с.

У збірнику тез доповідей представлено матеріали учасників Міжнародної
науково-практичної конференції “Перспективи розвитку науки, освіти і
суспільства в контексті євроінтеграції” з:

Вінницький національний технічний університет

Волинський національний університет імені Лесі Українки

ВСП “Житлово-комунальний фаховий коледж ХНУМГ ім. О. М.Бекетова

Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського НАПН
України

Державний університет “Житомирська політехніка”

Дніпровський державний університет внутрішніх справ

ДУ “Інститут мікробіології та імунології ім. І.І. Мечникова” НАМНУ

Івано-Франківський національний медичний університет

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

Київський національний університет будівництва і архітектури

Козелецький ліцей № 3 Чернігівська область

Комунальний заклад вищої освіти “Луцький педагогічний коледж” Волинської
обласної ради

Ліцей 100 “Поділ” м. Києва

Ліцей № 1 М. Д. Леонтовича Немирівської міської ради

Львівський національний університет природокористування

Національна дитяча спеціалізована лікарня “ОХМАТДИТ”

Національний авіаційний університет

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Національний технічний університет “Дніпровська політехніка”

Національний університет “Львівська політехніка”

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Національний університет водного господарства та природокористування

Національний університет охорони здоров’я України імені П. Л. Шупика

Національний університет фізичного виховання та спорту України

Одеський національний морський університет

Одеський національний технологічний університет

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Поліський національний університет

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Рівненський державний гуманітарний університет

Синельниківський ліцей № 7 Синельниківської міської ради Дніпропетровської області

Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Університет Григорія Сковороди в Переяславі
Харківський національний університет внутрішніх справ
Хмельницький національний університет
Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова
Чернівецький національний університет імені Ю. Федьковича

У збірнику тез доповідей висвітлюються результати наукових досліджень з актуальних питань науки, освіти і суспільства.

Тематика конференції охоплює актуальні проблеми: педагогічних наук, освіти (дошкільної, початкової освіти, середньої, професійної та спеціальної освіти), філологічних наук, архітектури та будівництва, права, економічних наук, публічного управління та адміністрування, міжнародних відносин, управління та адміністрування (обліку і оподаткування; фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку; менеджменту; маркетингу; підприємництва та торгівлі), психологічних наук, анестезіології, фармацевтичних наук, хімічних наук, аграрних наук та продовольства, технічних наук, інформаційних технологій, географічних та геологічних наук, фізичної культури і спорту, державного управління.

Видання розраховане на науковців, викладачів, працівників органів державного управління, студентів вищих навчальних закладів, аспірантів, докторантів, працівників державного сектору економіки та суб'єктів підприємницької діяльності.

УДК 376:159.922.76

Косарева Г. М.

к. п. н., доц. кафедри дошкільної педагогіки і психології
та спеціальної освіти імені проф. Поніманської Т. І.,
Рівненський державний гуманітарний університет

ОСОБЛИВОСТІ СЕНСОРНОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З АЛАЛІЄЮ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНО-РЕСУРСНОГО ЦЕНТРУ

В останні десятиліття прослідковується досить негативна тенденція зростання кількості дітей з тяжкими порушеннями мовлення, зокрема алалією.

Сучасні уявлення про алалію свідчать, що це системне порушення мовлення яке виявляється в недорозвитку усіх його сторін, усіх його видів та форм та належить до групи порушень структурно-семантичного (внутрішнього) оформлення вислову.

На думку вченого М. Зеємана, при алалії здійснюється запізнення дозрівання нервових клітин в окремих ділянках кори головного мозку. Нервові клітини не продовжують на певному свій розвиток, залишаючись на молодій незрілій стадії – нейрообластів [6, с. 61].

Виходячи зі специфіки теми дослідження, поділяємо думку Н. Грама про те, що психофізіологічною основою мовлення являється функціональна система, яка повною мірою охоплює взаємодію значної кількості аналізаторів, та опирається на узгоджену роботу різних ділянок кори головного мозку [44].

Історично на всіх етапах розвитку психологічної й педагогічної науки проблема сенсорного розвитку займала одне з основних місць. Відомі вчені О. Декролі, М. Монтессорі та Ф. Фребель вважали, що повноцінний сенсорний розвиток дитини є однією із важливих складових її виховання.

Різнобічний аналіз вивчення проблеми сенсорного розвитку дітей дошкільного віку із тяжкими порушеннями мовлення, зокрема з алалією, вбачаємо у дослідженнях: В. Глухова, К. Зелінська-Любченко, В. Кондратенко, Р. Левіної, Ю. Рібцун, Є. Собонович, О. Соловей, Л. Трофименко, Н. Швачкіна та інших.

Під сенсорним розвитком дитини Т. Поніманська розглядає розвиток її відчуттів й сприймання, формування уявлень про властивості предметів (їх форму, колір, розмір, розміщення у просторі) [26, с. 454].

Сенсорний розвиток дитини-алаліка є ключовим аспектом її загального розвитку. Він включає формування і вдосконалення різних сенсорних систем, таких як зорове, слухове, тактильне, нюхове та смакове сприйняття. Цей процес безпосередньо впливає на інші сфери розвитку, включаючи мовлення, когнітивні навички, соціалізацію і моторні здібності.

Для дітей з алалією характерні: сенсорні дефіцити; обмежений сенсорний досвід; взаємозв'язок між сенсорною і мовленнєвою функцією; індивідуалізований підхід [38].

Для дошкільного віку досить характерним є включення мовлення у процеси сприймання. Так, якщо поставити мету спостереження усно, то можна полегшити її розуміння та визначити деяку послідовність подальших поступальних дій. Коли малюк

називає те, що він прийняв, словесно вказує на ці ознаки, це відповідно сприяє більш успішному абстрагуванню означеного феномена чи явища конкретно від предмета й усвідомлення його певних специфічних ознак.

Сприйняття нового предмета супроводжується також називанням його назви з боку дітей. Таке найменування досить часто пов'язується із тим досвідом, який дитина вже набула, а також логікою співвіднесення нового предмета із визначеною категорією уже знайомих об'єктів, а отже відбувається чіткий розподіл на категорії нової інформації [29, с. 34].

Сенсорний розвиток дітей з алалією є ключовим завданням корекційно-педагогічного впливу в закладах дошкільної освіти. Ось кілька аспектів, які підкреслюють важливість цього процесу, а саме: розвиток сенсорних систем; корекційні методи; соціальна інтеграція; індивідуальний підхід [16].

Інклюзивно-ресурсні центри (ІРЦ) відіграють важливу роль у підтримці дітей з алалією, забезпечуючи їм необхідні ресурси та послуги для розвитку. ІРЦ забезпечують індивідуальні програми навчання, адаптовані до потреб кожної дитини. Спеціалісти проводять детальну оцінку мовленнєвих навичок, когнітивного розвитку та соціальних аспектів. В ІРЦ працюють логопеди, психологи, спеціальні педагоги та інші фахівці, які мають досвід роботи з дітьми з мовленнєвими порушеннями. Вони проводять заняття, спрямовані на розвиток мовлення та комунікативних навичок.

ІРЦ використовують різноманітні методи сенсорної стимуляції, такі як ігри, арт-терапія та інтерактивні заняття, щоб розвивати сенсорні навички дітей. Це допомагає поліпшити їхнє сприйняття та взаємодію з навколишнім світом. Заняття в групах сприяють соціалізації дітей, допомагаючи їм розвивати навички спілкування з однолітками. Це важливо для розвитку мовлення та емоційної підтримки [38].

ІРЦ активно залучають батьків до процесу навчання. Вони надають рекомендації щодо роботи з дітьми вдома, що дозволяє створити єдине підтримуюче середовище.

ІРЦ здійснюють регулярний моніторинг розвитку дітей, оцінюючи їхні досягнення та коригуючи програми навчання відповідно до змін у їхніх потребах.

Інклюзивно-ресурсні центри створюють сприятливі умови для розвитку дітей з алалією, забезпечуючи комплексну підтримку, яка охоплює не лише мовленнєвий розвиток, а й соціалізацію та емоційне благополуччя. Цей підхід сприяє всебічному розвитку дитини та поліпшенню якості її життя.

Дослідники рекомендують використовувати різноманітні методики для стимулювання сенсорного розвитку, зокрема:

- Ігрові методи (використання ігор для розвитку сенсорних навичок).
- Арт-терапія (творчі заняття, які заохочують вираження емоцій та ідей через мистецтво).

Типи ігор для розвитку сенсорних навичок

- Тактильні ігри: використання різних текстур, матеріалів (пісок, вода, глина) допомагає розвивати тактильні відчуття. Такі ігри сприяють розвитку дрібної моторики та координації.

- Звукові ігри: гра на музичних інструментах або використання звукових ігор покращують слухове сприйняття. Це важливо для дітей з алалією, оскільки сприяє розвитку мовлення.

- Візуальні ігри: ігри, що вимагають розрізнення кольорів та форм, допомагають покращити зорове сприйняття та увагу.

Групові ігри сприяють розвитку соціальних навичок, оскільки діти вчаться взаємодіяти, ділитися та працювати в команді. Це особливо важливо для дітей з алалією, оскільки соціальні навички тісно пов'язані з розвитком мовлення.

Сенсорний розвиток позитивно впливає не тільки на мовлення, а й на загальний когнітивний розвиток (Н. Савінова, Н. Стельмах, І. Середа) [38]. Емоційне благополуччя дітей з алалією покращується, коли вони мають можливість досліджувати навколишній світ через різні сенсорні канали.

Вчені (Ю. Коломієць, В. Апхутіна, М. Шеремет) підкреслюють важливість міждисциплінарного підходу, де логопеди, психологи та педагоги працюють разом, щоб створити цілісну програму підтримки для дітей з алалією. Це включає регулярну оцінку прогресу та адаптацію методів навчання. Дослідники також наголошують на важливості залучення батьків у процес сенсорного розвитку. Підтримка батьків вдома, створення сприятливого сенсорного середовища можуть суттєво вплинути на розвиток дитини [16].

Таким чином, вчені наголошують на важливості сенсорного розвитку для дітей з алалією, вказуючи на його вплив на мовлення, соціалізацію та загальний розвиток, і підкреслюють значення інклюзивних середовищ у цьому процесі. ІРЦ дозволяє створити розвивальне середовище для сенсорного розвитку дітей дошкільного віку з алалією.

Узагальнюючи все вищезазначене, можна зробити висновок про те, що таким чином, метод сенсорної інтеграції, сенсорний розвиток та низка прийомів сенсорного виховання при алалії є важливими аспектами корекційно-розвиткової роботи, оскільки вони допомагають дітям-алалікам розвивати мовлення через активне сприйняття навколишнього світу, сприяють вільному формуванню їх мовленнєвих здібностей.

Наукові пошуки вченого В. Тищенко стосуються проблем алалії у психолого-педагогічній площині [44].

Перспективи подальших пошуків у напрямку дослідження даної проблеми ми вбачаємо в розробці ефективних напрямів оптимізації питання формування ціннісних орієнтацій та інтересів майбутніх логопедів до роботи з дітьми з тяжкими мовленнєвими порушеннями у закладах вищої освіти.

Список використаних джерел:

1. Мартинчук О. В. (2017) Компетентнісний підхід до фахової підготовки вчителів-дефектологів для забезпечення освітньої інтеграції дітей з порушеннями психофізичного розвитку. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (корекційна педагогіка та спеціальна психологія)*, (24), 157–158.

2. Пахомова, Н. Г. (2011) Системність як методологічна основа професійної підготовки вчителя-логопеда. *Науковий часопис Національного педагогічного*

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НАУКИ, ОСВІТИ І
СУСПІЛЬСТВА В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Збірник тез доповідей Міжнародної
науково-практичної конференції
(частина 1)
м. Ізмаїл,
31 жовтня 2024 р.

Українською та англійською мовами

Відповідальний за випуск: Загородний І. Д.

Художній редактор: Михайленко К. В.

Коректор: Остаповець Н. М.

Дизайнери й верстальники: Артеменко А. А, Григоренко Л. О.

Надруковано у ПП “Астрія”

Свідоцтво про державну реєстрацію

серія ДК № 5599 від 19.09.2017 р.

36014, м. Полтава, вул. Шведська, 20-Б, кв. 4

Наклад 100 шт. Замовлення 2128-19

Підписано до друку 31.10.2024 р.

Формат 60x84/16. Папір офсетний. Гарнітура Calibri Light.

Друк різнографічний. Умовн. друк. арк. 4,2

Видавництво ПП “Астрія”

36014, м. Полтава, вул. Шведська, 20, кв. 4

Свідоцтво суб’єкта видавничої справи

ДК № 5599 від 19.09.2017 р.

Друк ПП “Астрія”

36014, м. Полтава, вул. Шведська, 20, кв. 4

Дата державної реєстрації та номер запису в ЄДР

14.12.1999 р. № 1 588 120 0000 010089

Всі права захищені.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть автори.

Редакційна колегія може не поділяти думок авторів.

Офіційний сайт: <http://www.economics.in.ua>

